

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/91
KARAR NO : 2021/121
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: cra Müdürlü ü dosyasında yapılan açık artırma usulu ihale sonucu satılan araca ili kin olarak, %1 yerine %18 alındı ı ileri sürülen KDV' nin iadesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

KARAR

Davacı : E. O.
Davalı : i li Vergi Dairesi Müdürlü ü
Vekilleri : Av. N.K. Av. G.E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, stanbul 13. cra Müdürlü ü'nce yapılan açık artırma sonucu satın alınan 34 P... plakalı aracın satı de eri üzerinden %18 oranında tahakkuk ettirilerek ödenen katma de er vergisi tahakkukunun %1 oranından fazla kısmının iadesine ili kin ba vurunun reddine dair 26/06/2019 tarih ve E.516274 sayılı i lemin iptali ve tahsil edilen KDV'nin %1 oranının a an kısmının iadesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

2. Davalı idare vekili süresi içinde verdi i savunma dilekçesinde; *"dava konusu i lemin cra Müdürlü ü tarafından gerçekte tirildi i, KDV oranına ili kin olarak öncelikle cra Müdürlü ü'ne müracaat edilmesi gerekti i, icra dairesi aracılı ıyla yapılan satı larda tahsil edilen KDV ve damga vergisine ili kin uyu mazlıklarda görevli yargı yerinin adli yargı oldu u"* görü üyle davanın görev yönünden reddi gerekti ini savunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

3. stanbul 8. Vergi Mahkemesi, 28/11/2019 tarihli ve E.2019/1562, K.2019/2459 sayılı dosyada *"davanın kabulüne, dava konusu i lemin iptaline, tahsil edilen KDV'nin %1 oranının a an kısmının davacıya iadesine"* karar vermi , karar aleyhine istinafa ba vurulmu tur.

4. stanbul Bölge dare Mahkemesi 4. Vergi Dava Dairesi, 23/06/2020 tarihli ve E.2020/1040, K.2020/964 sayılı kararıyla *"idari yargı yerlerinde, dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan ba ka bir yargı kolunun görevli oldu u yönünde görev itirazında bulunulması durumunda, mahkemenin yargılama i lemlerini durdurarak öncelikle görev itirazını de erlendirmesi, görev itirazını uygun bulması durumunda davanın görev yönünden reddi, uygun bulmaması durumunda ise görevlilik kararı vermesi gerekmektedir.*

Görev itirazında bulunulması durumunda, mahkemenin kendini görevli görmesine ra men, bu konuda herhangi bir karar vermeden yargılamaya devam etmesi, ilgili tarafın 2247 sayılı Kanun hükümlerine göre olumlu görev uyu mazlı ı çıkarma hakkının fiilen elinden alınması anlamına gelece inden, bu itiraz kar ilanmaksızın yargılamaya devam edilerek verilen kararın usul hükümlerine aykırı olaca ı açıktır.

Bu durumda, davanın görüm ve çözüm yerinin adli yargının görevli oldu u, idari

yargının görevli olmadığı yönünde görev itirazında bulunuldu u halde görev itirazı hakkında herhangi bir karar verilmeksizin istinafa konu kararın verildi i anlaşılmı olup, bu nedenle ilk derece Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemi tir" gerekçesiyle "davalı idarenin istinaf ba vurusunun kabulüne ve istanbul 8. Vergi Mahkemesi Hakimli i'nin 28/11/2019 tarih ve E:2019/1562, K:2019/2459 sayılı kararının kaldırılmasına" karar vererek dosyayı mahalline iade etmi tir.

5. istanbul 8. Vergi Mahkemesi E.2020/1913 sayılı dosyada, 13/07/2020 tarihinde verdi i görevlilik kararı ile idare vekilinin davanın görev yönünden reddi talebini reddetmi tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı u ekildedir:

"...213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 377. maddesinin 1. fıkrasında; mükellefler ve kendilerine vergi cezası kesilenlerin cezalara kar ı dava açabilecekleri, 378. maddesinin 1. fıkrasında da vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi, tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin yapılması ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmesi olması gerekti i açıklanmıştır.

Öte yandan, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 17.07.2003 tarih ve 4949 sayılı Kanun'la de ğiştirilen 4. maddesinin 1. fıkrasında, icra ve iflas dairelerinin muamelelerine kar ı yapılan ikayetlerle itirazların incelenmesinin icra mahkemesi hâkimi yahut kanun gere ğince bu görev kendisine verilmi olan hakim tarafından yapılacağı, 4. maddesinin son fıkrasında, icra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine kar ı vuku bulacak ikayet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hakimi oldu u, aynı kanunun 16.maddesinin 1. fıkrasında da, kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere icra ve iflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine ikayet olunabilece ği belirtilmiştir.

Olayda, icra takibi sonucu yapılan ihalede satılan ta nitin olarak satılacağı bedeli üzerinden hesaplanan katma de ğer vergisi vergi dairesine yatırıldıktan sonra, haksız olarak fazla oranda vergi ödendi ği iddia edilerek ödenen verginin iadesi istemiyle yapılan ba vurunun reddi i leminin iptali ve tahsil edilen KDV'nin %1 oranında kısmının iadesi istenilmekte olup, söz konusu ta nitin hangi oranda katma de ğer vergisine tabi oldu u yönündeki de ğerlendirmenin vergi mevzuatı çerçevesinde vergi mahkemesince yapılması gerekti ği açıktır.

Zira İcra ve İflas Kanunu'nda öngörülen ikayet yolundaki amaç, hatalı olan icra i lemlerinin düzeltilmesi oldu undan, icra mahkemesi, dosya üzerinden yapacağı inceleme sonucunda, icra müdürlü ğünün i lemini yasaya uygun bularak ikayeti reddedebilece ği gibi icra müdürlü ğü i lemini iptal etme, kaldırma veya talep edilen i lemin icra müdürlü ğünce yerine getirilmesine eklende karar verebilmekte olup düzenleme; ilgili memurların, İcra ve İflas Kanunu'nun uygulanması çerçevesinde gerçekte tirdikleri i lemlerin, icra dosyası üzerinden, icra mahkemesince denetlenmesinin sa ğlanması yöneliktir.

Bu itibarla, yukarıda yer verilen 2004 sayılı Kanun'da belirtildi ği gibi anılan Kanun'un hallini mahkemeye bıraktığı hususlar hariç olmak üzere, İcra ve İflas Kanunu hükümlerinin uygulanmasıyla sınırlı olan ikayet yoluyla incelenmesi mümkün olmayan, idarece, kamu gücü kullanılmak suretiyle tek yanlı olarak tahsil edilen katma de ğer vergisinin kısmen iadesi istemine ili kin uyu mazlı ın görüş ve çözümünün, 2577 sayılı Kanun'un 2 ve 2576 sayılı Kanun'un 6'ncı maddeleri uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevine girdi ği sonucuna varılmış tir.

6. Davalı Hazine vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılığı na gönderilmiş tir.

B. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ili kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı ı Talebi

7. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı, adli yargılamanın bir parçasını olu turan uyu mazlı ın, icra müdürlü ünün tesis etti i bir i lemden kaynaklandı ı gözetildi inde, bu i lemin kanuna uygun olup olmadı mın adli yargı yerince çözümlenmesinin gerekti i görü üyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyu mazlık Mahkemesine göndermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ili kin talebin ilgili kısmı u ekildedir:

“(…)2004 sayılı cra ve flas Kanununun “ ikâyet ve artlar” ba lıklı 16. maddesinde; “Kanunun hallini mahkemeye bıraktı ı hususlar müstesna olmak üzere cra ve flas dairelerinin yaptı ı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine ikâyet olunabilir. ikâyet bu muamelelerin ö renildi i tarihten yedi gün içinde yapılır. / Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman ikâyet olunabilir.”; ““ ikâyet üzerine yapılacak muameleler^ ba lıklı 17. maddesinin 1. fıkrasında “ ikâyet tetkik merciiince, kabul edilirse ikâyet olunan muamele ya bozular yahut düzeltilir. /Memurun sebepsiz yapmadı ı veya geciktirdi i i lerin icrası emrolunur.” “Tetkik mercii” ba lıklı 4. maddesinin 1. fıkrasının ilk cümlesinde ise: ““ cra ve iflâs dairelerinin muamelelerine kar ı yapılan ikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gere ince bu görev kendisine verilmi olan hâkim tarafından yapılır.” denilmi tir.

Olayda, davacı tarafından, stanbul 13. cra Müdürlü ünce 2018/41472 Esas sayılı dosya üzerinden yapılan ihale sonucu alınan 34 P... plakalı araca ili kin olarak %18 oranında hesap edilen KDV oranının %1 olarak belirlenmesi talep edilmi tir.

2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" ba lıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ili kin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ili kin davaları ve di er kanunlarla verilen i leri çözümlenece i hükmüne yer verilmi tir.

Bu itibarla, cra Müdürlükleri tarafından yürütülen takiplere ili kin olarak yapılan ihaleler sonucunda alınan araca ili kin, icra müdürlü ünce verilen %18 oranında KDV ödenmesine dair kararların kanuna aykırılı ı iddiası ikâyet yolu ile cra Mahkemesinde çözümlenecektir. Mahkeme incelemeyi söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, i lemin kanuna uygun olup olmadı ı hususunda karar verecektir. Adli yargılamanın bir parçasını olu turan bu uyu mazlı ın, cra Müdürlüklerinin tesis etti i i lemlerden kaynaklandı ı gözetildi inde, bu i lemlerin yasaya uygun olup olmadıklarının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerekti i kanaatine varılmı tir.”

8. Benzer dosyalardaki aksi yöndeki görü ü bilindi inden, ayrıca Danı tay Ba savcısının görü ü alınmamı tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

9. 2004 sayılı cra ve flas Kanunu'nun, “ ikâyet ve artlar” ba lıklı 16.maddesinde: *“Kanunun hallini mahkemeye bıraktı ı hususlar müstesna olmak üzere cra ve flas dairelerinin yaptı ı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine ikâyet olunabilir. ikâyet bu muamelelerin ö renildi i tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman ikâyet olunabilir.”*

10. 2004 sayılı Kanunun “ *ikâyet üzerine yapılacak muameleler*” ba lıklı 17. maddesinde: “ *ikâyet tetkik merciince, kabul edilirse ikâyet olunan muamele ya bozulur yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadı ı veya geciktirdi i i lerin icrası emrolunur.*”

11. Aynı Kanunun “ *Tetkik mercii*” ba lıklı 4. maddesinde de: “ *cra ve iflâs dairelerinin muamelelerine kar ı yapılan ikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gere ince bu görev kendisine verilmi olan hâkim tarafından yapılır. durumunun gerekli kıldı ı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görü ü ile Adalet Bakanlıınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. cra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde i da ılımı ve buna ili kin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Ba kanlıınca dönü ümlü olarak ba lanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik ikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî i lerine bakar. cra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine kar ı vuku bulacak ikâyet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir.*”

Hükümleri yer almaktadır.

12. 2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanunun “ *Vergi Mahkemelerinin Görevleri*” ba lıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ili kin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ili kin davaları ve di er kanunlarla verilen i leri çözümleyece i hükmüne yer verilmi tir.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

13. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı Hazine vekilinin anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yöntemine uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde Davalı vekilince ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı, usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ılmakla, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

15. Dava, davacı tarafından stanbul 13. cra Müdürlü ünün 2018/41472 sayılı dosyasında yapılan açık artırma usulu ihale sonucu satılan araca ili kin olarak, %1 yerine %18 alındı ı ileri sürülen KDV' nin iadesine karar verilmesi istemiyle açılmı tır.

16. Yukarıda yer verilen mevzuat ve tüm dosya kapsamı itibarıyla, cra Müdürlü önce yapılan ihale sonucunda alınan araca ili kin olarak, yine icra müdürlü önce verilen KDV ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılı ı iddiasının ikâyet yolu ile cra Mahkemesinde çözümlenece i, mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan i lemin kanuna uygun olup olmadı ı hususunda karar verece i ku kusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını olu turan bu uyu mazlı ın, cra Müdürlü ünün tesis etti i bir i lemden kaynaklandı ı gözetildi inde, bu i lemin kanuna uygun olup olmadı ının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerekti i sonucuna varılmı tır.

17. Belirtilen nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı'nın ba vurusunun kabulü ile stanbul 8. Vergi Mahkemesince verilen 13/07/2020 tarihli ve E.2020/1913 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekti i sonucuna varılmı tır.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı'nın BA VURUSUNUN KABULÜ ile stanbul 8. Vergi Mahkemesince verilen 13/07/2020 tarihli ve E.2020/1913 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde üyeler Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın kar ı oyları ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanun'un "*Vergi Mahkemelerinin Görevleri*" ba lıklı 6. Maddesinde, vergi mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ili kin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ili kin davaları ve di er kanunlarla verilen i leri çözümleyece i kuralı yer almaktadır.

Dava konusu uyu mazlı ın, vergi kanunları uygulanarak çözümlenebilecek olması kar ısında, davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görevine girdi i görü üyle ço unluk kararına katılmıyoruz. 01/03/2021

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN